

Uchwała Nr 206
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z dnia 16 lutego 2021 roku

w sprawie zmian w działaniu M16 „Współpraca”, w poddziałaniu 16.1 „Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa”, w typie operacji „Współpraca w ramach grup EPI” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 pozytywnie opiniuje zmiany w działaniu M16 „Współpraca”, w typie operacji „Współpraca w ramach grup EPI” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020
Joanna Gierulska
Dyrektor Departamentu Wspólne Polityki Rolnej

Działanie	M16 „Współpraca”
Poddziałanie	16.1 „Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa”
Typ operacji	„Współpraca w ramach grup EPI”
Strona	660-665

1. Rodzaj zmiany:

Zmiana opisu działania w części:

8.2.14.3.1.4. Beneficjenci

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

(...)

„Grupy operacyjne na rzecz innowacji utworzone są przez co najmniej dwa różne podmioty należące do różnych kategorii wymienionych poniżej.

Kategorie podmiotów:

- rolnicy lub grupy rolników;
- właściciele lasów;
- naukowcy; instytuty lub jednostki naukowe; uczelnie;
- przedsiębiorcy sektora rolnego lub spożywczego (w tym usług gastronomicznych);
- przedsiębiorcy sektorów działających na rzecz sektora rolnego i spożywczego (np. producenci nawozów, pasz, środków ochrony roślin, maszyn i urządzeń do produkcji);
- podmioty doradcze.”

(...)

Tekst po zmianach:

(...)

„Grupy operacyjne na rzecz innowacji utworzone są **co najmniej przez rolnika lub grupę rolników, a także podmiot należący do kategorii wymienionych poniżej.**

Kategorie podmiotów:

- właściciele lasów;
- naukowcy; instytuty lub jednostki naukowe; uczelnie;
- **przedsiębiorcy, których przedmiot działalności (PKD) ma związek z operacją realizowaną przez grupę operacyjną;**
- podmioty doradcze.”

(...)

Rodzaj zmiany:

Zmiana opisu działania w części:

8.2.14.3.1.7. Zasady dotyczące ustalania kryteriów wyboru

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

(...)

„Kryteria wyboru dla operacji innych niż horyzontalna i wertykalna współpraca między podmiotami łańcucha dostaw na rzecz tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz wsparcie działań promocyjnych w kontekście lokalnym, związanych z rozwojem krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych dotyczyć będą w szczególności takich zagadnień jak:

- potencjał innowacyjny operacji,
- analiza techniczna, kosztów oraz korzyści,
- potencjalna skala oddziaływania rezultatów operacji (korzyści ekonomiczne, społeczne, zasięg zastosowania - geograficzny, branżowy itp.),
- stopień przyczyniania się do realizacji priorytetów przekrojowych UE w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu,
- zróżnicowanie partnerów w grupie.

Kryteria wyboru dla operacji dotyczącej horyzontalnej i wertykalnej współpracy między podmiotami łańcucha dostaw na rzecz tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz wsparcie działań promocyjnych w kontekście lokalnym, związanych z rozwojem krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych, dotyczyć będą w szczególności takich zagadnień jak:

- analiza techniczna, kosztów oraz korzyści,
- potencjalna skala oddziaływania rezultatów operacji (korzyści ekonomiczne, społeczne, zasięg zastosowania - geograficzny, branżowy itp.),
- stopień zintegrowania działań,
- skład grupy operacyjnej przewidujący udział więcej niż 5 rolników.”

(...)

Tekst po zmianach:

(...)

„Kryteria wyboru dla operacji innych niż horyzontalna i wertykalna współpraca między podmiotami łańcucha dostaw na rzecz tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz wsparcie działań promocyjnych w kontekście lokalnym, związanych z rozwojem krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych dotyczyć będą w szczególności takich zagadnień jak:

- **potencjał innowacyjny operacji,**
- **potencjalna skala oddziaływania rezultatów operacji (korzyści ekonomiczne, społeczne, zasięg zastosowania - geograficzny, branżowy itp.),**
- **stopień przyczyniania się do realizacji priorytetów przekrojowych UE w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu,**
- **zróżnicowanie partnerów w grupie,**
- **adekwatność partnerów do zakresu operacji,**
- **stosowanie rozwiązań cyfrowych,**
- **operacja ma charakter badawczo – rozwojowy, metodologia badawcza jest adekwatna do rozwiązywania problemu.**

Kryteria wyboru dla operacji dotyczącej horyzontalnej i wertykalnej współpracy między podmiotami łańcucha dostaw na rzecz tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz wsparcie działań promocyjnych w kontekście lokalnym, związanych z rozwojem krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych, dotyczyć będą w szczególności takich zagadnień jak:

- **potencjalna skala oddziaływania rezultatów operacji (korzyści ekonomiczne, społeczne, zasięg zastosowania - geograficzny, branżowy itp.),**
- **stopień zintegrowania działań,**
- **skład grupy operacyjnej przewidujący udział więcej niż 5 rolników.”**

(...)

Rodzaj zmiany:

Zmiana opisu działania w części:

8.2.14.3.1.8. Kwoty i stawki wsparcia (mające zastosowanie)

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

(...)

„Poziom pomocy wynosi 90% kwoty wydatków kwalifikowalnych związanych prowadzeniem prac badawczych, bezpośrednio związanych z wdrożeniem przedmiotu operacji.

Jeżeli operacja obejmuje inwestycje należące swym zakresem do jednego z działań lub poddziałań wymienionych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1305/2013 poziom pomocy stosowany dla tej części operacji określa się zgodnie z wymienionym Rozporządzeniem.

(...)

Całkowita maksymalna wartość wsparcia w okresie realizacji Programu wynosi 11 000 000 zł.”

(...)

Tekst po zmianach:

(...)

„Poziom pomocy wynosi **100%** kwoty wydatków kwalifikowalnych związanych prowadzeniem prac badawczych, bezpośrednio związanych z wdrożeniem przedmiotu operacji.

Jeżeli operacja obejmuje inwestycje należące swym zakresem do jednego z działań lub poddziałań wymienionych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1305/2013 poziom pomocy stosowany dla tej części operacji określa się zgodnie z wymienionym Rozporządzeniem, **tj. 70% kwoty wydatków kwalifikowalnych na inwestycje.**

(...)

Całkowita maksymalna wartość wsparcia w okresie realizacji Programu wynosi **12 000 000 zł, a limit pomocy na operację wynosi 6 000 000 zł.”**

(...)

Rodzaj zmiany:

Zmiana opisu działania w części:

8.2.14.4.3. Ogólna ocena działania

8.2.14.6. Informacje dotyczące konkretnego działania

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

(...)

„W ramach realizacji działania „Współpraca”, Instytucja Zarządzająca może podjąć decyzję o ogłoszeniu naboru tematycznego, dotyczącego wybranego zakresu wsparcia objętego tym działaniem, który zidentyfikowano jako szczególnie istotny dla wsparcia ze środków Programu.”

(...)

Tekst po zmianach:

(...)

„W ramach realizacji działania „Współpraca”, Instytucja Zarządzająca może podjąć decyzję o ogłoszeniu naboru tematycznego, dotyczącego wybranego zakresu wsparcia/**tematu** objętego tym działaniem, który zidentyfikowano jako szczególnie istotny dla wsparcia ze środków Programu. **Instytucja Zarządzająca może wyodrębnić środki na ten cel z budżetu dla działania „Współpraca”.**”

(...)

2. Przepis, zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 b ppkt (ii) rozporządzenia 1305/2013

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014-2020:

16 lutego 2021 r

4. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

Mając na uwadze szczególną specyfikę operacji z zakresu działania „Współpraca” i fakt, iż kluczową rolę w tym działaniu odgrywa rolnik, a działalność pozostałych partnerów grupy operacyjnej powinna koncentrować się na rozwiązywaniu jego konkretnych problemów związanych z produkcją roślinną i zwierzęcą, konieczne jest wzmocnienie pozycji rolnika w grupach operacyjnych oraz zwiększenie jego wpływu na rozwiązywanie problemów związanych z produkcją roślinną i zwierzęcą, poprzez zagwarantowanie jego udziału w każdej operacji. Biorąc pod uwagę powyższe, zaproponowano modyfikację składu grupy operacyjnej realizującej operację inną niż operacja dotycząca horyzontalnej i wertykalnej współpracy między podmiotami łańcucha dostaw na rzecz tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz wsparcie działań promocyjnych w kontekście lokalnym, związanych z rozwojem krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych (lump sum), polegającą na zapewnieniu obowiązkowego udziału rolnika/grupy rolników w takiej grupie operacyjnej oraz dodatkowo podmiotu należącego do innej (wskazanej w PROW 2014-2020) kategorii. Jednocześnie należy wskazać, że także w przypadku operacji dotyczącej horyzontalnej i wertykalnej współpracy między podmiotami łańcucha dostaw na rzecz tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz wsparcie działań promocyjnych w kontekście lokalnym, związanych

z rozwojem krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych (lump sum), udział rolnika w grupie operacyjnej jest obowiązkowy (minimum 5 rolników).

Ponadto, w toku konsultacji założeń dotyczących działania Współpraca wskazywano, iż nie zawsze przedmiot działalności (kod PKD) przedsiębiorców będących partnerami grup operacyjnych wiąże się z tematyką danej operacji realizowanej przez taką grupę. Zatem konieczne stało się zapewnienie udziału przedsiębiorców, których działalność ma związek z celami EPI/operacją realizowaną przez EPI. Jednocześnie warunek ten nie powoduje, iż przedsiębiorca staje się obligatoryjnym członkiem grupy operacyjnej – udział przedsiębiorcy powinien być uzasadniony zakresem operacji.

Dane dotyczące trzech naborów na działanie Współpraca pokazują malejący udział kosztów inwestycyjnych w kwocie przyznanej pomocy (I nabór - 7 na 11 umów o przyznaniu pomocy przekroczyło 50% udział kosztów inwestycyjnych, II nabór - 7 na 25 umów o przyznaniu pomocy, a w ramach III naboru na podstawie wniosków o przyznaniu pomocy wynika, że tylko w 19 z nich przekroczone ten udział na 154 złożone wnioski). Taka sytuacja spowodowana jest faktem, iż beneficjenci mają problem z pokryciem aż 50% procent kosztów inwestycji z własnych środków, co szczególnie może być odczuwalne w obecnej, trudnej sytuacji ekonomicznej potencjalnych beneficjentów działania, spowodowanej ogólnogospodarczym kryzysem będącym bezpośrednim skutkiem epidemii COVID-19. Zatem konieczne wydaje się pobudzenie inwestycji i zwiększenie poziomu intensywności w zakresie kosztów inwestycyjnych. Przepisy dotyczące rozporządzenia 1305/2013 pozwalają na podniesienie poziomu refundacji inwestycji realizowanych w ramach EPI do 70% kosztów kwalifikowalnych, a jednocześnie nie zwierają ograniczenia w zakresie kosztów badań, więc nie ma przeszkód do podniesienia poziomu refundacji do 100% o co wnioskowały wielokrotnie podmioty zaangażowane we wdrażanie działania (np. brokerzy innowacji z Centrum Doradztwa Rolniczego).

Ponadto proponuje się usunięcie z kryteriów wyboru operacji (dla wszystkich zakresów operacji) analizy kosztów i korzyści, co nie oznacza, że taka analiza nie będzie wykonywana. Analiza kosztów i korzyści jest dokonywana i bazuje na kompleksowej weryfikacji racjonalności operacji oraz uzasadnieniu dla wskazanych przez wnioskodawcę kosztów i zakresu zadań. Jednocześnie nie sformułowano punktowanego kryterium wyboru operacji odnoszącego się do wspomnianego aspektu, bowiem takie rozwiązanie nie doprowadziłoby do zapewnienia należytej jakości wszystkich operacji realizowanych w ramach działania Współpraca. Tak ważny aspekt operacji jakim jest analiza kosztów i korzyści, nie może opierać się na ocenie za pomocą punktowanego kryterium, którego niespełnienie lub uzyskanie niskiej noty w ramach jego oceny mogłoby skutkować wyborem operacji niskiej jakości (w odniesieniu do tej analizy). Dodatkowo dla wzmocnienia jakości operacji realizowanych w działaniu Współpraca, jak i głębszego zorientowania na innowacje szczególnie w obszarze cyfryzacji zaproponowano wprowadzenie dodatkowych kryteriów wyboru dla operacji innych niż operacja dotycząca horyzontalnej i wertykalnej współpracy między podmiotami łańcucha dostaw na rzecz tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz wsparcie działań

promocyjnych w kontekście lokalnym, związanych z rozwojem krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych (lump sum).

Dodatkowo w toku konsultacji założeń dotyczących działania Współpraca pojawiła się potrzeba organizacji naborów na konkretne tematy w ramach dostępnych zakresów wsparcia. Nabory tematyczne realizowane byłyby z puli środków wyodrębnionej na ten cel z budżetu dla działania Współpraca, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi określałby tematy naborów, np. gleba, woda, block chain, greening, wykorzystanie roślin białkowych).

5. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Zmiana spowoduje zwiększenie zainteresowania operacjami z zakresu działania Współpraca, przede wszystkim wśród rolników, bowiem zmiana doprowadzi do wzmocnienia pozycji rolnika w grupach operacyjnych oraz zwiększy jego wpływu na rozwiązywanie problemów związanych z produkcją roślinną i zwierzęcą, poprzez zagwarantowanie jego udziału w każdej operacji.

Dodatkowo wprowadzone zmiany doprowadzą do większego zintegrowania działań w ramach operacji, poprzez wyeliminowanie przypadkowych podmiotów niemających związku z celami grupy operacyjnej ani operacjami, które realizuje.

Dotychczas z uwagi na niskie poziomy dofinansowania inwestycji (50%), wnioskodawcy skupiali się na kosztach „miękkich”, w których zagwarantowane były wyższe intensywności wsparcia. Proponowane rozwiązania mają doprowadzić do pobudzenia inwestycji. Działanie Współpraca zyska na atrakcyjności wśród potencjalnych wnioskodawców. Zmiana przyczyni się także do rozwinięcia operacji badawczo-rozwojowych o charakterze pilotażowym, testowym. Finansowanie kosztów badań w całości (dotychczas 90%) oraz nacisk na B+R w ramach kryteriów wyboru operacji sprawi, iż wnioskodawcy chętniej podejmą ryzyko realizacji operacji eksperymentalnych.

Z kolei organizacja naborów tematycznych spowoduje kompleksowe ujęcie problemów rolników w skali krajowej i stanowi odpowiedź zapotrzebowania na wsparcie w konkretnej kwestii na poziomie całego kraju. W ramach naborów tematycznych poszukiwane będą rozwiązania kwestii o płaszczywym/horyzontalnym znaczeniu dla rolników, które nie spotkały się dotąd z zainteresowaniem wśród indywidualnych wnioskodawców, a powinny być rozpoznane w ocenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

6. Wpływ zmiany na wskaźniki:

Nie dotyczy

7. Wpływ na Umowę Partnerstwa:

Nie dotyczy

8. Powiązanie z Umową Partnerstwa:

Nie dotyczy